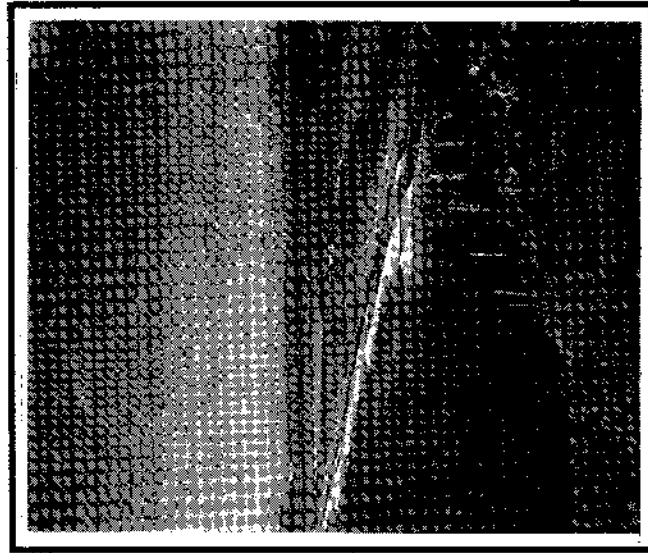

Daeth Mynydd Rhiw yn bwysig am gynhyrchu manganis, a ddefnyddiwyd ar y cyd a haearn mewn cynhyrchu arfau ar gyfer yr Ail Ryfel Byd. Gwelir olion y mwynfeydd, yn ogytal ag olion mwynwyr cynnar o'r oes Neolithig, hyd heddiw.

During the Second World War, Mynydd Rhiw was an important producer of manganese, which came into large scale use as an alloy with iron, ferro-manganese, to make armour piercing shells for World War II. Remains of the shallow mines, as well as remains of Neolithic miners, can be seen today.

Mae Porth Neigwl yn ddiddorol yn ddaearogol oherwydd ei fod yn enghraifft arbennig o gyfundrefn clogwyn-traeth. Rheolir flur y traeth gan y berthynas rhwng y tonnau o'r de-orllewin a nerth y clogwyni o ddeunydd rhewlifol. Ar drai arbennig daw boncwyffion coed i'r golwg sy'n profi i'r tirmestyn ymhell i'r mor ar un adeg, ac mae'r broses o erydu yn parhau. Drylliwyd llawer llong yn y bae dros y canrifoedd, ac fel hyn y disgrifiwyd rhyferthwy storm gan William Llŷn yn yr 16eg ganrif: "Ni rydd drycin ym min môr Nawdd i long, ni ddeil angor". Dywedir mai Nigel de Lohareyn, penystafellydd y Tywysog Du tua 1428, rydd ei enw i'r bae.

Porth Neigwl

Porth Neigwl has great geological interest, and is a major example of a cliff-beach system in which beach form is controlled by the relationship between south-westerly swell and the strength of cliffs of glacial material. On low tides, remains of large trees show that at one time the land stretched out much further into the sea. The process of erosion continues today. Many ships were lost over the centuries in Porth Neigwl, reputedly named after Nigel de Lohareyn, who was in the service of the Black Prince around 1428.

Mae rhwydwaith llwybrau cefn gwlad Penrhyn Llŷn yn cynnwys lonydd glas, llwybrau cyhoeddus a lonydd tawel. Dylid dilyn yr arwyddion bob amser. Awgrym yn unig o'r llwybr a geir yma, a dylid defnyddio'r talienni efo'r map/iau OS priodol i'r cylch (cyfres Pathfinder).

The footpath network on the Llŷn Peninsula includes tracks, public footpaths and quiet country lanes. Signposts should be followed at all times. This leaflet is intended as a guide only, and should be used in conjunction with the relevant OS map/s from the Pathfinder series.

Yn 1985 sefydlwyd Prosiect Rheolaeth Cefn Gwlad Llŷn gan Gyngor Dosbarth Dwyfor. Gwnaeth ymarferol ar lwybrau cyhoeddus a gwarchod y tirlun er mwyn diogelu'r amrywiaeth o fywyd gwylt, megis y fran goesgoch a welir ar ein logo.

The Llŷn Countryside Management Project was set up by Cyngor Dosbarth Dwyfor in 1985. Practical work is undertaken on public footpaths and protecting the landscape in order to safeguard the variety of wildlife, such as the chough depicted on our logo.

DILYNWCH REOLAU CEFN GWLAD FOLLOW THE COUNTRY CODE

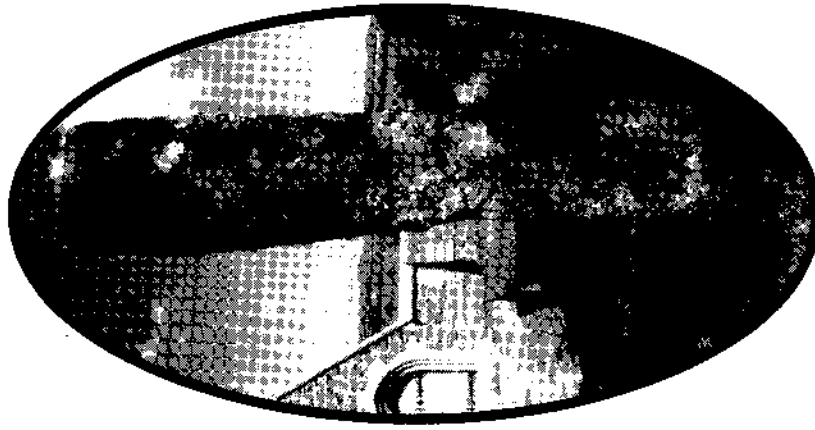

Treftadaeth Glennydd
Llŷn
Heritage Coast

Cynhyrchwyd gan Adran Cynllunio, Cyngor Dosbarth Dwyfor
Produced by the Planning Department, Cyngor Dosbarth Dwyfor

Rhwydwaith Llwybrau
Llŷn
Footpath Network

Llanqwnnadr
Tudweiliog
Porth Neigwl

